

Mededelingenblad

ZuidHollandse vereniging van
PostzegelVerzamelaars

Retouradres: Abeelzoom 52, 2719 GT Zoetermeer

Jaargang 60

nr. 2, Juni 2023

- Van het bestuur
- Poststuk filatelistisch beschouwd
- Architecten en de filatelie

Mededelingenblad van de ZHPV

De 'ZuidHollandse vereniging van PostzegelVerzamelaars' ZHPV is aangesloten bij de 'Koninklijke Nederlandse Bond van Filatelisten-verenigingen'.

VOORZITTER a.i.: H. Savenije

SECRETARIS: H.M. Jetten,
Herikerberg 3, 2716 ET
Zoetermeer, 079-3213218,
secretaris@zhpv.nl

PENNINGMEESTER:

R. van Heyningen,
Architect Luthmannstraat 4,
2552ZH Den Haag, 06-40028056,
Rekening BIC: ABNANL2A
IBAN: NL65ABNA0426636139
t.n.v. ZHPV te Wateringen
penningmeester@zhpv.nl

JEUGDAFDELING: H.J. Peschke
Parkweg 156, 2271 AM, Voorburg,
070-3865228,
hans.peschke@ziggo.nl

LEDENADMINISTRATIE:

Aanmeldingen, opzegging lidmaatschap, (email)-adreswijzigingen en dergelijke doorgeven aan:

J.A. Saarloos, Parkzoom 9,
2614 TC Delft, 06-13646742
jsaarloos@hetnet.nl

Dit blad is een uitgave van de ZHPV. Het wordt verspreid onder leden en belanghebbenden.
ISSN nr. 1874-4117

© Het overnemen van artikelen is in overleg met de redactie en met bronvermelding toegestaan voor zover dit de filatelie in opbouwende zin ondersteunt.

De verantwoordelijkheid voor verklaringen of meningen in dit blad berust bij de auteur.

Eventuele rechten op fotomateriaal zijn zo goed mogelijk nagegaan. Mochten er onvoorzien toch rechten toegeschreven moeten worden, dan bieden wij voor de omissie onze verontschuldiging aan en zullen in een eerstvolgende uitgave e.e.a. alsnog corrigeren.

UITGEVER:

ZuidHollandse vereniging van PostzegelVerzamelaars
info@zhpv.nl
www.zhpv.nl
REDACTIE: M.J. Vogel
Abeelzoom 52,
2719 GT Zoetermeer
06-17102705
redactie@zhpv.nl

Mededelingenblad 2023 nr. 2

In dit nummer:

- 2 Van het bestuur
- 2 Kort verslag Algemene ledenvergadering
- 4 Poststuk filatelistisch beschouwd
- 7 Van het een komt het ander
- 11 Activiteiten

VAN HET BESTUUR

Welkom

In de afgelopen periode heeft zich een vijftal nieuwe leden aangemeld. Het zijn de heren A. Rietveen uit Delfgauw, R. Janssen uit Zoetermeer, E.F. Markies eveneens uit Zoetermeer, N. Kerkdijk uit Olst en P. Boeters uit Pijnacker. We heten hen van harte welkom en veel filatelistisch genoeg binnen de ZHPV.

ZHPV 60 JAAR, 1963-2023

Op **zaterdag 14 oktober a.s.** viert de ZHPV haar 60-jarig jubileum.

Noteer deze datum alvast in je agenda!! Van 10.00 tot 16.00 uur hopen wij je te ontvangen bij Wijkcentrum Zuiderpark, Escamplaan 55 te Den Haag.

Kort verslag ALGEMENE LEDENVERGADERING

De vergadering vond plaats onder de leiding van interim-voorzitter Huub Savenije.

Er was een ingekomen brief maar die werd naar het eind van de agenda verplaats zodat de agenda tamelijk standaard was.

Het verslag van de vorige ALV, het financieel verslag en het redactionele jaarverslag m.b.t. de verschillende activiteiten van de vereniging werden goedgekeurd. Hierbij kwamen nog wel wat zaken aan de orde zoals de consequenties m.b.t. gasprijzen in relatie tot de zaalhuren, het al dan niet "handelen" aan de ruiltafel en bij de 5-centboeken en de toegang tot de beurs in Leidschendam. Statutair was secretaris Henk Jetten aftredend. Hij stelde zich herkiesbaar hetgeen door de vergadering werd goedgekeurd. Hierbij kwam ook aan de orde dat er een schrijnend tekort is aan beurscommissieleden.

Een heuglijk feit was dat het bestuur de leden voorstelde om onze vorige voorzitter Simon Rotteveel na tien jaar "trouwe dienst" tot erelid te benoemen. Dat voorstel werd onder applaus goedgekeurd. Daarna werd jeugdleider Hans Peschke gehuldigd i.v.m. zijn 25-jarig lidmaatschap van de ZHPV.

Als laatste belangrijke punt kwam de ingezonden brief van jeugdleider Martin Scheer aan de orde. Heel kort door de bocht komt die brief erop neer dat hij er geen

vertrouwen meer in heeft dat het zgn. "pro-forma vermogen" van de jeugdafdeling De Ruilkelder nu of later ten goede komt aan de jeugdfilatellie in het algemeen en in verband daarmee om dit vermogen nu geheel of in termijnen over te hevelen naar de Stichting Pro Filatelie (ondersteuning en stimulering jeugdfilatellie) zodat de jeugdcommissie daar dan de zeggenschap over krijgt.

Het bestuur had Martin voor de vergadering al schriftelijk meegedeeld niet aan zijn wens te willen voldoen omdat de intentieverklaring voldoende zekerheid biedt m.b.t. de bestemming van het "pro-forma vermogen".

De discussie in de vergadering leidde echter niet tot een ander besluit. Helaas was dit voor Martin aanleiding om zijn erelidmaatschap in te leveren en vervolgens de vergadering te verlaten.

Na de rondvraag sloot de voorzitter de vergadering, helaas niet met een happy end.

Nog een Jubilaris

Ons lid Jan Koppenberg, die net als Hans Peschke 25 jaar lid is tijdens de Algemene Ledenvergadering niet aanwezig zijn. Daarom heeft secretaris Henk Jetten hem thuis de felicitaties overgebracht en hem het bijbehorende presentje overhandigd.

POSTSTUK FILATELISTISCH BESCHOUWD

Tijdens een bezoek aan de postzegelbeurs in Antwerpen in april 2022 ben ik op zoek naar materiaal voor mijn geboorteplaatsverzameling Voorburg. Bij een Nederlandse handelaar stuit ik op een brief waarbij ik niet direct de link leg met Voorburg. Maar na het bekijken en onderzoeken van diverse details, samen met een mede filatelist, merk ik dat er meer is te ontdekken over deze briefomslag.

Hij staat vol met teksten, stempels en zegels en is aangetekend en per expres verstuurd. Hieronder verschaf ik duidelijkheid met betrekking tot de betekenis van deze verschillende items.

Volgens het **vertrekstempel** is de brief op 8. VIII. 11. (1) 1944 verstuurd naar Monsieur E. Barthelémy 28, Bd Magenta. Paris Xe. France. Dit was dus nog tijdens

de tweede wereldoorlog. Deze expres-spoedbestelling-brief werd door de afzender, de Firma S. C. M. Bax met de adressen Glashaven 9 Rotterdam en Delftweg 32 Delft, Holland (zie ingedrukte tekst linksonder) aangeboden op het postkantoor.

Het **aantekenstrookje** leidt mij naar Voorburg en wel naar de Prinses Mariannelaan te Voorburg, dus een relatie met mijn heimat sammlung ligt voor de hand.

Maar eerst even de **financiële aspecten**. Er zijn 6 postzegels opgeplakt met 3 verschillende waarden, te weten: 15 ct., 4 x 5 ct. en 7 ½ ct. dus totaal 42 ½ cent. Hieronder een uitleg van de frankeringen per onderdeel. Het **aantekenrecht** voor brieven naar het buitenland was in die tijd gebaseerd op het aantal landen waarover het vervoer zich uitstrekt, een en ander betekent 7 ½ cent, dus voor België en Frankrijk nog 2 keer 7 ½ cent. Voor het **basistarief van een brief naar het buitenland** gold (Het port in het grensverkeer bedraagt per 20 augustus 1940) 7 ½ cent t/m 20 gr. *Postverdrag van Rome vanaf 1 oktober 1907 een eenheidsgewicht*. Voor een **expresbrief** naar het buitenland gold een tarief van 20 ct. (Wereldpostvereniging (UPU) aangesloten landen). *Brief, Briefkaart, drukwerk, monster per 12 augustus 1940 20 cent*. Dus wanneer we alle zegels bij elkaar optellen 42 ½ cent dan is er voldoende port betaald. Bron: Posthistorische Studies 14 Mr. M. S. da Costa.

Maar waarom het stempel **Zurück/retour**. De brief is waarschijnlijk door de achtergebleven of terugtrekkende Duitsers teruggezonden. De bevrijding van Parijs was op 25-aug-1944. De brief was echter al op 8 augustus 1944 verstuurd.

En wat is de betekenis van het vreemde stempel **A.C.** rechtsonder op de enveloppe? Het is een **Duits censuurstempel** en is in Keulen gestempeld. De brief kon niet worden bezorgd, de postverbinding was verbroken i.v.m. bevrijding van Parijs eind augustus 1944. Dit stempel is gezet in een Buitenlands postkantoor in Keulen. Het controlepunt in Keulen is opgezet om de

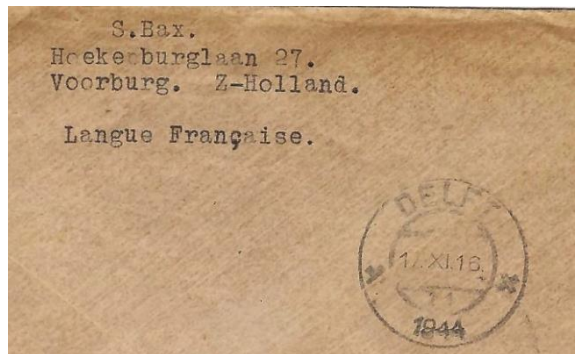
postverbindingen van en naar Nederland, België en Luxemburg te controleren. Wat ook opvalt is de kleur van het stempel, deze behoort rood te zijn maar mogelijk door vergissing van de beambte op een blauw inktkussen is gedrukt, waarna gestempeld. Bron: Dipl-Ing Karl Heine Riemer Gecensureerde post van de III. Rijk.

Linksonder op de enveloppe staat de ingedrukte tekst van de FIRMA S. C. M. Bax met het dubbele adres, Glashaven 9 te Rotterdam en een tweede adres Delftweg 32 te Delft.

Als ik de brief omdraai zie ik op de achterzijde nog een stempel en het adres van de **afzender S. Bax. Hoekenburglaan 27 Voorburg Z-Holland**, de vermelding **Langue Francaise** en het **stempel is van Delft 17. XI. 16 (11) 1944**.

Dit is de datum van terugkomst van de brief in Delft, maar wat hier opvalt is dat de brief niet is bezorgd op het adres bij S. Bax op de Hoekenburglaan 27 te Voorburg Z-H, hetgeen op de achterzijde staat vermeld, maar naar alle waarschijnlijkheid is hij bezorgd op de Delftweg

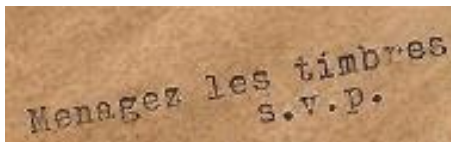

32 te Delft, denkelijk heeft de postbeambte van Delft dit gezien als het juiste adres. Als je de afzenderadressen op de voorkant nog eens goed bekijkt zie je dat het eerste adres (in Rotterdam) is doorgestreept. Daarom heeft de postbode de brief op de Delftweg bezorgd, want naar Rotterdam kon dit niet meer. De bebouwing rond de Glashaven is bij het bombardement op Rotterdam van 14 mei 1940 verloren gegaan; alleen de Regentessebrug bleef gespaard.

Zou de brief toch in Voorburg zijn bezorgd dan had op de achterkant het stempel van Voorburg moeten staan. Wat ook opvalt is dat de brief ruim 100 dagen onderweg geweest is blijkens het stempel Voorburg 8. VIII. 11. (1) 1944 en het stempel van Delft 17. XI. 16 (11) 1944.

Tot slot nog de **vermelding** op de voorkant van de envelop van de heer S. Bax "Menagez les timbres s.v.p." (Bewaar de zegels a.u.b.). Aannemelijk is dus dat in het gezin van Bax postzegels werden verzameld.

Een verder onderzoek leidt mij naar de Delftweg 32 en tot mijn verbazing blijkt dit het **monumentale Tolhuis** uit 1863 langs de Vliet te zijn, nu Rijswijk.

Hans Peschke,
Jeugdleider De Ruilkelder.

VAN HET EEN KOMT HET ANDER (4)

Architecten en de filatelie

Enige tijd geleden las ik een artikel over de Amsterdamse School waarin ook architect De Klerk aan de orde kwam. Hij was een van de belangrijkste architecten van deze bouwstijl in de eerste helft van vorige eeuw. Deze bouwstijl is ook een verzamelgebied van mij.

Michel de Klerk (1884-1923)

Los van die constatering ging er bij mij een lichtje branden. Wat is het geval? De Klerk is de ontwerper van twee postzegels uit mijn art-nouveau verzameling, te weten NVPH-nummers 110 en 111 uit 1923. Hoewel dit een ontwerp is van een decennium na de art-nouveau periode reken ik het, gezien de gekrulde dier- en plantmotieven daar wel toe. Deze postzegels dragen de naam *De leeuw in de Hollandse tuin*. Op de uitvergrootte ontwerptekening, te vinden op www.postzegelontwerpen.nl is de afbeelding veel duidelijker. De leeuw rijst met het zwaard in zijn rechter poot op uit de waterput in de tuin met appelboom en bloeiende planten.

De vraag kwam bij mij op of er nog meer architecten waren die postzegels hadden ontworpen. En ja hoor ik ontdekte er nog een paar. En zo kwam van het een het ander, dat wil zeggen dit artikeltje.

Pieter Lodewijk Kramer (1881-1961)

Architect Piet Kramer was niet alleen een tijdgenoot van Michel de Klerk maar samen met hem een van de voornaamste vertegenwoordigers van de Amsterdamse School. Veel ZHPV-ers zullen, dikwijls onbewust, langs een van Kramers bekendste ontwerpen zijn gelopen, namelijk de Haagse Bijenkorf, een prachtig voorbeeld van de Amsterdamse School. Kramer en De Klerk hebben tegelijk een aantal jaren bij het architectenbureau van E. Cuypers gewerkt en waren ook samen betrokken bij het ontwerp van het magnifieke Scheepvaarthuis, thans in gebruik als luxe hotel, aan de Prins Hendrikkade in Amsterdam.

In 1933 was Kramer verantwoordelijk voor het ontwerp van twee postzegels uit de serie van vier *Zeemanszegels* (NVPH 257 en 259). Het bijzondere van de postzegel met daarop een afbeelding van het Nationaal Monument Reddingswezen in Den Helder is dat dit monument zelf eveneens door Kramer is ontworpen. Zowel het monument als de daarop geplaatste beeldhouwwerken (van drie verschillende beeldhouwers) zijn ontworpen in de stijl van de Amsterdamsen School. Met de bouw van het monument werd gestart in 1934 terwijl de postzegel al in 1933 verscheen. Kennelijk zijn beide ontwerpen simultaan tot stand gekomen.

De andere postzegel laat een reddingsboot in actie zien.

Daniël Knuttel (1857-1926)

Dr. Ir. D.E.C. Knuttel was een echte ingenieur, opgeleid aan de Polytechnische school in Delft en werd in 1892 aangesteld als rijksbouwmeester, zeg maar de bewaker van de stedenbouwkundige en architectonische

kwaliteit van rijksgebouwen. Zijn bouwkundige projecten bestonden vooral uit (semi) overheidsgebouwen. Zijn bouwkundige projecten bestonden vooral uit (semi) overheidsgebouwen. Als voorbeeld daarvan noem ik, chauvinistisch als ik ben, het treinstation van Roosendaal (1905) aangezien ik daar ben opgegroeid.

Naast architect was Knuttel ook grafisch ontwerper. Hij was de ontwerper van de omkadering van de postzegelserie *Wilhelmina Bontkraag* (NVP 56-76) uitgegeven vanaf 1899.

Karel de Bazel (1869-1923)

Na zijn opleiding bouwkunde aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag ging De Bazel in 1889 werken bij het bureau van P.J.H. Cuypers in Amsterdam waar hij opklom tot chef de bureau. In 1895 richtte hij met Mathieu Lauweriks zijn eigen bureau op. Een van zijn bekendste werken is het gebouw *De Bazel* het voormalige hoofdkantoor van de Nederlandse Handels Maatschappij in Amsterdam. Maar zoals veel architecten ontwierp De Bazel ook andere zaken zoals meubilair, tapijten en boekbanden. In 1913 verschenen de door hem ontworpen jubileumzegels ter gelegenheid van 100 jaar onafhankelijkheid. De serie

bestaat uit vier typen met afbeeldingen van resp. Koning Willem III, Koningin Wilhelmina, Koning Willem I en Koning Willem II (NVPH 90/101).

In 1920 was hij voor de opruimings uitgiften (NVPH 104 en 105) verantwoordelijk voor de overdruk van 2 ½ gulden op voormalige uitgiften van 10 gld uit 1905 (NVPH 80) en 1913 (NVPH 101).

Hendrik Petrus Berlage (1856-1934)

Veel filatelisten onder ons zullen zeggen; dit klopt niet, Berlage heeft geen postzegels ontworpen. Inderdaad, maar zijn bijdrage aan de serie geïllustreerde briefkaarten uit 1924 (Geuzendam nrs. 199a t/m 199n), rechtvaardigt dat hij hier genoemd wordt. Het kader van deze briefkaarten evenals de illustratie van kaart 199g is ontworpen door H. Hana.

De illustraties op de linkerhelft van de adreskant van de briefkaarten (m.u.v. 199g) zijn van Berlage. Hij is dus eigenlijk een buitenbeentje in dit rijtje van architecten omdat hij niet de kaart maar "slechts" de illustraties heeft ontworpen.

Het voert te ver om hier alle kaarten te laten zien en, hier komt mijn chauvinisme weer om de hoek, omdat ik er een aantal jaren heb gewoond kies ik kaart 199h met daarop het stadhuis van Haarlem.

Jan Vogel

DE LOCATIES

Zoetermeer:

Buurtvereniging Buytenrode
César Franckrode 60

Den Haag

Wijkcentrum Zuiderpark
Escamplaan 55

Leidschendam

De Plint
Prins Frederiklaan 7

ENTREE

Leden gratis, niet-leden € 1,00

VOOR TAFELHOUDERS

Wanneer u géén gebruik maakt van uw tafel, moet dat voor alle beurzen worden afgemeld bij:

H.M. Jetten, tel. 06 36312216
of e-mail: h.jetten@hccnet.nl

Tafelgeld per tafel

Leden € 5,-, niet-leden € 10,-

RONDZENDVERKEER

Administratie boekjes en tassen:

M.W.M. Doll, tel. 070-3838614
of e-mail: mwmdoll@gmail.com

Financiële zaken:

H.J.B. Pauwels,

2^e penningmeester,
tel. 0174-293505 of e-mail:
hpauwels@kabelfoon.nl
Bankrek: NL65ABNA0426636139
t.n.v.: ZHPV te Wateringen

VEILINGCOMMISSIE

Hans van As: 071-5131897
Henk Sloot: 070-3080120
Marnix Mourits: 06-24975279

ACTIVITEITEN

Zoetermeer	Beurs
za 3 juni	13-16 uur
Den Haag	Beurs
za 10 juni	13-16 uur
Leidschendam	Beurs
za 17 juni	13-16 uur

In juli en augustus geen activiteiten

Fijne vakantie

Zoetermeer	Beurs
za 2 september	13-16 uur
Den Haag	Beurs
za 9 september	13-16 uur
Leidschendam	Beurs
za 16 september	13-16 uur
Zoetermeer	Beurs
za 7 oktober	13-16 uur
Den Haag	Beurs
za 14 oktober	13-15.30 uur
Leidschendam	Beurs
za 21 oktober	13-16 uur